

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van diverse bepalingen van het Energiebesluit van 19 november 2010 en van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, wat betreft de Mijn VerbouwPremie, de EPC-labelpremie, en de kortingsbon’
- Tweede principiële goedkeuring m.h.o.o. adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State

Samenvatting

In uitvoering van de verklaring van de Vlaamse Regering van 22 september 2025 betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2026, ook wel de Septemberverklaring genoemd, worden wijzigingen doorgevoerd aan het regelgevende kader van de Mijn VerbouwPremie (MVP) en de EPC-labelpremie. Daarnaast wordt een wijziging doorgevoerd aan de kortingsbon voor kwetsbare doelgroepen.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: OMGEVING

BELEIDSVELDEN: WONEN EN ENERGIE

De wijzigingsvoorstellen hebben voor het beleidsveld Wonen betrekking op het inhoudelijk structuurelement 3 - Woningkwaliteit, met als operationele doelstelling 5.3 “de renovatie van woningen ondersteunen”.

De wijzigingsvoorstellen hebben voor het beleidsveld Energie betrekking op het inhoudelijk structuurelement Energie, strategische doelstelling 1. Evolutie naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen met als operationele doelstelling 1.2 Gepaste financiële ondersteuning voorzien als hefboom voor een energiezuinig en fossielvrij gebouwenpark.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorontwerp van besluit werd aangepast aan wetgevingsadvies nr. 2025/417 van 8 oktober 2025. De Inspectie van Financiën verleende advies nr. TB/2025003735 op 6 oktober 2025. Het begrotingsakkoord werd op 24 oktober 2025 verkregen.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 24 oktober 2025 haar eerste principiële goedkeuring aan het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van diverse bepalingen van het Energiebesluit van 19 november 2010 en van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, wat betreft de Mijn VerbouwPremie, de EPC-labelpremie, en de kortingsbonnen’, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het voornoemde voorontwerp het advies van de Vlaamse Nutsregulator in te winnen binnen een termijn van tien dagen.

2 BESPREKING INGEWONNEN ADVIES

ADVIES VLAAMSE NUTSREGULATOR D.D. 31 OKTOBER 2025

De Vlaamse Nutsregulator (VNR) gaf op 31 oktober 2025 diens advies ADV-2025-12, dat gaat als bijlage 2. Het advies van de VNR betreft evenwel een herhaling van haar eerder advies ADV-2025-02 dat de regulator gaf bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2025¹ over een eerdere hervorming van de Mijn VerbouwPremie. De Vlaamse Regering antwoordde toen reeds in extenso op dat advies.² De kernpunten, die nog steeds van kracht zijn, van die repliek worden hieronder opnieuw herhaald.

A.1. Met betrekking tot de kerntaken van de netbeheerder merkt de VNR op dat dit activiteiten zijn die in de visie van de regulator niet noodzakelijkerwijs verband houden met de kerntaken die distributienetbeheerders moeten uitvoeren om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de richtlijn (EU) 2019/944 of de verordening (EU) 2019/943. De VNR benadrukt dat het van groot belang is dat de distributienetbeheerders zich volledig kunnen richten op het beheer van hun netwerken, vooral gezien de huidige uitdagingen waarmee zij worden geconfronteerd. Het is daarom volgens de regulator belangrijk om de beschikbare middelen doelgericht in te zetten om kwalitatieve dienstverlening te kunnen garanderen.

De regulator verliest hierbij uit het oog dat meerdere Europese richtlijnen echter in een specifieke rol voorzien voor de netbeheerders in het financieren en bevorderen van energie-efficiëntiemaatregelen:

- Conform artikel 9, tweede lid, van richtlijn (EU) 2019/944 kunnen de lidstaten wel degelijk openbaredienstverplichtingen opleggen aan elektriciteitsbedrijven die betrekking hebben op onder andere het klimaat, met inbegrip van het stimuleren van energie-efficiëntie. Volgens deze richtlijn dienen deze openbaredienstverplichtingen duidelijk gedefinieerd te zijn, alsook transparant, niet-discriminerend en controleerbaar. Dit is in casu het geval.
- Artikel 9 van richtlijn (EU) 2023/1791 houdt op zijn beurt in dat de lidstaten verplichtingsregelingen voor energie-efficiëntie kunnen opleggen, specifiek ook aan “energiedistributeurs”. De lidstaten kunnen daarbij expliciet van aan verplichtingen gebonden partijen verlangen dat deze een deel van hun vereiste hoeveelheid cumulatieve besparingen op het finaal energieverbruik realiseren ten gunste van mensen die met energiearmoede kampen, kwetsbare afnemers, mensen in huishoudens met een laag inkomen en, in voorkomend geval, mensen die in een sociale woning wonen. De lidstaten kunnen voorts ook van aan verplichtingen gebonden partijen verlangen dat zij de streefcijfers voor de verlaging van de energiekosten halen, mits deze resulteren in besparingen op het finaal energieverbruik, en energie besparen door energie-efficiëntieverbeteringsmaatregelen te bevorderen, met inbegrip van financiële steunmaatregelen. De lidstaten kunnen daarbij van de aan

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2025 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, en het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juni 2023 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat betreft de Mijn Verbouwpremie, BS 20 juni 2025.

² Zie VR 2025 2305 DOC04.10/1

verplichtingen gebonden partijen verlangen dat zij samenwerken met sociale diensten, regionale autoriteiten en lokale autoriteiten of gemeenten om energieefficiëntieverbeteringsmaatregelen te bevorderen bij mensen die kampen met energiearmoede, kwetsbare afnemers, mensen in huishoudens met een laag inkomen en, indien van toepassing, mensen die in een sociale woning wonen.

De stelling van de regulator dat dit geen “kerntaak” van de netbeheerders betreft wordt dan ook gelogenstraft door de duidelijke bewoordingen en beleidsdoelstellingen van die twee Europese richtlijnen die weldegelijk op dit punt juist taken en verplichtingen voor de netbeheerders voor ogen hebben.

Binnen dit kader kan de Mijn VerbouwPremie dan ook beschouwd worden als een maatregel die er juist op gericht is de energie-efficiëntie te bevorderen, door bepaalde consumenten aan te moedigen energiezuinige investeringen door te voeren. Deze maatregel richt zich specifiek op een welomlijnde doelgroep, als bedoeld in de richtlijn (EU) 2023/1791, met als doel een substantiële bijdrage te leveren aan het behalen van de bredere klimaatdoelstellingen, en van energie-efficiëntie in het bijzonder.

A.2. De VNR stelt voorts dat **de voorziene vergoeding voor de distributienetbeheerders niet alle kosten dekt.**

De Vlaamse Regering neemt akte van deze opmerking. In het Vlaams Regeerakkoord 2025-2029 staat inderdaad dat ‘We zorgen dat de Vlaamse component in de elektriciteitsfactuur niet verder toeneemt als gevolg van eigen Vlaams beleid’. Dit niettegenstaande dient te worden opgemerkt dat dergelijke overheadkosten voor openbardienstverplichtingen tot op heden niet door de Vlaamse overheid worden vergoed mede gelet op het feit dat de Europese Commissie, in tegenstelling tot wat betreft de vergoedingen voor de kost van de inhoudelijke verplichtingen zelf, uitgaat van het principe dat het vergoeden van overheadkosten via overheidsmiddelen eigenlijk een steunmaatregel aan een onderneming betreft.

Wat die aspecten betreft kan opnieuw worden verwezen naar artikel 9 van de richtlijn (EU) 2023/1791 die duidelijk maakt dat er aan de netbeheerder, en zeker wat de specifieke doelgroep betreft van mensen die met energiearmoede kampen, kwetsbare afnemers, en mensen in huishoudens met een laag inkomen, door de lidstaten verplichtingen kunnen worden opgelegd om energieefficiëntieverbeteringsmaatregelen te bevorderen, met inbegrip van financiële steunmaatregelen (zie supra). Dit verplichtingsmodel bevat uiteraard ook de last van eventuele overheadkosten die gepaard gaan met de administratieve uitvoering ervan. Hierbij dient echter te worden opgemerkt dat de IT-kosten voor het uniek loket, in tegenstelling tot wat de regulator al liet uitschijnen, weldegelijk volledig worden gedragen door de Vlaamse overheid.

Tot slot lijkt het opmerkelijk dat de regulator in feite een maatregel bekritiseert die de facto tot minder ODV-kosten voor de distributienetbeheerders zal leiden doordat hierdoor juist een serie bestaande premies worden afgeschaft, worden afgebouwd of worden verlaagd.

A.3. De VNR wijst voorts op de problematiek van een **hangende rechtszaak bij het Hof van Beroep te Brussel over de tariefmethodologie** waarbij over het toepassingsgebied van artikel 18, lid 1 van de verordening (EU) 2019/943 een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie werd gesteld. Het is daarbij thans wachten op een uitspraak.

De Vlaamse Regering neemt akte van het bestaan van die hangende rechtszaak bij het Hof van Beroep, waarbij het Vlaamse Gewest geen partij is, maar merkt op dat er momenteel noch bij het Hof van Beroep over het bodemgeschil, noch over de prejudiciële vraag bij het Hof van Justitie al een uitspraak is. De regulator schermt zodoende met hypothetische gevallen. De Vlaamse Regering meent echter dat zowel de richtlijn (EU) 2019/944 als de richtlijn (EU) 2023/1791 indicaties *a contrario* het standpunt van de regulator bevatten:

- Conform artikel 9, tweede lid, van richtlijn (EU) 2019/944 kunnen de lidstaten wel degelijk openbaredienstverplichtingen opleggen aan elektriciteitsbedrijven die betrekking hebben op onder andere het klimaat, met inbegrip van het stimuleren energie-efficiëntie. Volgens deze richtlijn dienen deze openbaredienstverplichtingen duidelijk gedefinieerd te zijn, alsook transparant, niet-discriminerend en controleerbaar.
- Artikel 9 van richtlijn (EU) 2023/1791 houdt op zijn beurt in dat de lidstaten verplichtingsregelingen voor energie-efficiëntie kunnen opleggen, specifiek ook aan “energiedistributeurs”. De lidstaten kunnen daarbij expliciet van aan verplichtingen gebonden partijen verlangen dat deze een deel van hun vereiste hoeveelheid cumulatieve besparingen op het finaal energieverbruik realiseren ten gunste van mensen die met energiearmoede kampen, kwetsbare afnemers, mensen in huishoudens met een laag inkomen en, in voorkomend geval, mensen die in een sociale woning wonen. De lidstaten kunnen voorts ook van aan verplichtingen gebonden partijen verlangen dat zij de streefcijfers voor de verlaging van de energiekosten halen, mits deze resulteren in besparingen op het finaal energieverbruik, en energie besparen door energie-efficiëntieverbeteringsmaatregelen te bevorderen, met inbegrip van financiële steunmaatregelen. De lidstaten kunnen daarbij van de aan verplichtingen gebonden partijen verlangen dat zij samenwerken met sociale diensten, regionale autoriteiten en lokale autoriteiten of gemeenten om energie-efficiëntieverbeteringsmaatregelen te bevorderen bij mensen die kampen met energiearmoede, kwetsbare afnemers, mensen in huishoudens met een laag inkomen en, indien van toepassing, mensen die in een sociale woning wonen.

Het is juist dit dat de Mijn VerbouwPremie beoogt.

Een stelling dat dergelijke kosten toch ongerelateerd zijn, lijkt dan ook diametraal te staan ten opzichte van de duidelijk andersluidende richtlijnbeoordelingen. Gelet op die duidelijke beoordelingen en de draagwijdte van die twee voormelde richtlijnverplichtingen kan dan ook niet worden begrepen hoe het per definitie zou kunnen gaan over de door de regulator in zijn advies aangehaalde “ongerelateerde kosten ter ondersteuning van ongerelateerde beleidsdoelstellingen”, als bedoeld in artikel 18, lid 1, in fine van de verordening (EU) 2019/943. De Europese Unie beschouwt immers die door de VNR thans gecontesteerde doelstellingen, *dixit* de twee richtlijnen, weldegelijk als gerelateerde beleidsdoelstellingen. Een dergelijke interpretatie zou zodoende artikel 9, lid 2 van richtlijn (EU) 2019/944 en hele stukken van richtlijn (EU) 2023/1791 onledig maken en inhouden dat de genoemde artikelen en stukken hun betekenis of effect zouden verliezen. Een interpretatie waarbij een bepaling van die verordening (EU) 2019/943 een artikel uit haar accompagnerende richtlijn (EU) 2019/944 alsook hele delen van de vier jaar later aangenomen richtlijn (EU) 2023/1793 eigenlijk teniet doet of onwerkbaar maakt, staat dan ook op gespannen voet met het *communautaire acquis* en de *ratio legis* van die Europese regelgevende akten.

Conclusie: de Vlaamse Nutsregulator draagt zodoende geen argumenten aan die tot een wijziging van het ontwerpbesluit aanleiding kunnen geven.

3 AANPASSINGEN AAN HET ONTWERPBESLUIT

Aan het ontwerpbesluit werden de volgende wijzigingen aangebracht:

- In de nota bij de eerste principiële goedkeuring³ werd op p. 5 duidelijk gesteld dat de Mijn VerbouwPremie voor de gemeenschappelijke delen en installaties in appartementsgebouwen behouden blijft. Ten einde dit principe duidelijk te verankeren in de regelgeving wordt er een nieuw artikel 4 ingevoegd dat artikel 6.4.1/2 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wijzigt zodat de premies voor collectieve investeringen ook na 31 december 2027 kunnen toekomen aan de vereniging van mede-eigenaars. Het is immers de bedoeling dat deze premies worden aangepast, parallel met deze die vanaf 1 maart 2026 van toepassing zullen zijn op

³ VR 2025 2410 DOC.0951/1

doelgroep 2 voor wat betreft warmtepompen en warmtepompboilers. De collectieve premies voor gebouwschilisolatie blijven behouden zoals voordien. Deze specifieke investeringen zullen nog steeds van een premie conform de premieberekening uit artikel 6.4.1/2 kunnen genieten.

- Er wordt in het ontwerpbesluit een nieuw artikel 6 ingevoegd. In de nota bij de eerste principiële goedkeuring⁴ werd op p. 5 immers duidelijk gesteld dat de Mijn VerbouwPremie voor niet-residentiële gebouwen volledig wordt stopgezet. Er werd daarbij voorgesteld om eenzelfde overgangsperiode in te voeren zoals voor doelgroep 1 en 2 voor woningen en appartementen en zodoende aanvragen voor de Mijn VerbouwPremie toe te laten tot en met 28 februari 2026. Dit principe werd in het goedgekeurde ontwerpbesluit verkeerdelijk echter enkel geïmplementeerd voor de niet-residentiële hernieuwbare energieprijzen uit artikel 6.4.1/5/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010, maar niet voor de niet-residentiële isolatiepremie uit artikel 6.4.1/5. Deze lacune wordt thans rechtgezet zodat aan de originele intentie van de Vlaamse Regering kan worden voldaan.
- In de overgangsmaatregel uit artikel 13 (oud artikel 11) wordt dan ook een verwijzing naar het voormelde artikel 6.4.1/5 ingevoegd.
- Het ontwerpbesluit wordt, gelet op de hogervermelde aanpassing, vernummerd.

4 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de begroting van de Vlaamse overheid.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de lokale en provinciale besturen.

5 VERDER TRAJECT

Na de tweede principiële goedkeuring wordt het advies ingewonnen van de afdeling Wetgeving van de Raad van State. Na de definitieve goedkeuring van het ontwerpbesluit volgt de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

6 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar tweede principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'tot wijziging van diverse bepalingen van het Energiebesluit van 19

⁴ VR 2025 2410 DOC.0951/1

november 2010 en van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, wat betreft de Mijn VerbouwPremie, de EPC-labelpremie, en de kortingsbonnen’;

2. de Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE